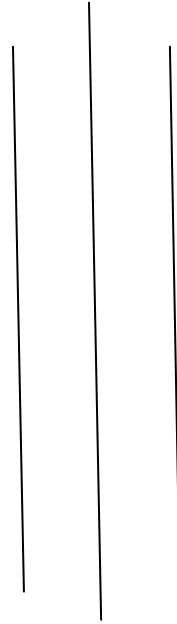

संघीय संसद
प्रतिनिधि सभा
अर्थ समिति

“राजश्व चुहावट (अनुसन्धान र नियन्त्रण) (पहिलो संसोधन) विधेयक”
सम्बन्धि समितिको प्रतिवेदन, २०७६

संघीय संसद
प्रतिनिधि सभा
सिंहदरवार, काठमाण्डौ

सम्माननीय सभामुख महोदय,

प्रतिनिधि सभाको मिति २०७६ जेष्ठ १३ गते बसेको बैठकले प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०७५ को नियम १०९ को उपनियम (१) को खण्ड (ख) बमोजिम “राजश्व चुहावट (अनुसन्धान र नियन्त्रण) (पहिलो संसोधन) विधेयक” लाई दफावार छलफलको लागि सम्बन्धित समितिमा पठाइयोस् भन्ने प्रस्ताव पारीत भएको र मिति २०७६ असार २ गतेको सम्माननीय सभामुखज्यूको निर्णयानुसार उक्त विधेयक अर्थ समितिमा दफावार छलफलको लागि प्राप्त भएको थियो जसमा ११ जना संशोधनकर्ता माननीय सदस्यहरुबाट प्रस्तावना र १७ वटा दफामा संशोधन दर्ता भई छलफलको लागि स्वीकृत भएको थियो ।

सो विधेयक माथि मिति २०७६ भाद्र ०२ गते देखि छलफल प्रारम्भ गरिएको थियो र बैठकमा माननीय अर्थमन्त्रीज्यूले विधेयक प्रस्तुत गर्नु पर्नाको उद्देश्य र कारणका सम्बन्धमा स्पष्ट पार्नु भएपछि विधेयकमा संशोधनकर्ता माननीय सदस्यहरुले संशोधन सम्बन्धमा आ-आफ्नो धारणा राख्नुभएको थियो । मिति २०७६ भाद्र ०४ गते बसेको बैठकमा विधेयक माथि विस्तृत रूपमा छलफल भएको थियो । समितिको उक्त बैठकमा माननीय अर्थ मन्त्रीज्यू, अर्थ मन्त्रालयका सचिव, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालयका सचिव, राजश्व अनुसन्धान विभागका महानिर्देशक, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयका प्रतिनिधि, नेपाल उद्योग परिसंघ, नेपाल चेम्बर्स अफ कमर्स, घरेलु तथा साना उद्योग महासंघ, नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्स संस्था र भन्सार एजेन्ट महासंघ लगायतका सरोकारवाला पक्षहरु समेतको उपस्थितिमा छलफल भएको थियो । मिति २०७६ भाद्र ०८ गते बसेको बैठकमा नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका प्रतिनिधिहरूसँग छलफल गरि दफावार छलफल प्रारम्भ भएको थियो । त्यसैगरि भाद्र १० गते बसेको बैठकमा विधेयकमा दफावार छलफल भएको थियो र समितिको मिति २०७६ भाद्र १७ गतेको बैठकबाट “राजश्व चुहावट (अनुसन्धान र नियन्त्रण) (पहिलो संसोधन) विधेयक” मा आवश्यक परिमार्जन गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको व्यहोरा सम्माननीय सभामुख मार्फत सम्मानित सभालाई जानकारी गराउन चाहन्छु । साथै सम्मानित सभामा पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

अन्त्यमा, समितिमा प्रस्तुत विधेयकको छलफलमा सहभागि हुनु हुने माननीय अर्थमन्त्रीज्यू, समितिका माननीय सदस्यहरु, संसोधनकर्ता माननीय सदस्यहरु, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालयका सचिव, अर्थ मन्त्रालयका सचिव लगायत मन्त्रालयका कर्मचारीहरु, राजश्व अनुसन्धान विभागका महानिर्देशक, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयका कर्मचारीहरु, विभिन्न सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधिहरु, पत्रकारहरु, तथा समितिका सचिव लगायत सचिवालयका सम्पूर्ण कर्मचारीहरुलाई धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

सम्माननीय सभामुख महोदय,

सम्माननीय सभामुख महोदयको अनुमतिले प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०७५ को नियम १७५ को उपनियम (१) को खण्ड (क) बमोजीम “राजश्व चुहावट (अनुसन्धान र नियन्त्रण) (पहिलो संसोधन) विधेयक” का सम्बन्धमा समितिले छलफल गरी तयार गरेको प्रतिवेदन यस सम्मानित सभामा पेश गर्दछु ।

मिति : २०७६/०५/१८

(कृष्ण प्रसाद दहाल)

सभापति

“राजश्व चुहावट (अनुसन्धान र नियन्त्रण) (पहिलो संशोधन) विधेयक” सम्बन्धि अर्थ समितिको प्रतिवेदन, २०७६”

प्रतिनिधि सभाको मिति २०७६ जेष्ठ १३ गते बसेको बैठकले प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०७५ को नियम १०९ को उपनियम (१) को खण्ड (ख) बमोजिम “राजश्व चुहावट (अनुसन्धान र नियन्त्रण) (पहिलो संशोधन) विधेयक” लाई दफावार छलफलको लागि सम्बन्धित समितिमा पठाइयोस् भन्ने प्रस्ताव पारीत भएको र मिति २०७६ असार २ गतेको सम्माननीय सभामुखज्यूको निर्णयानुसार उक्त विधेयक अर्थ समितिमा दफावार छलफलको लागि प्राप्त भएको थियो जसमा ११ जना संशोधनकर्ता माननीय सदस्यहरुबाट प्रस्तावना र १७ वटा दफामा संशोधन दर्ता भई छलफलको लागि स्वीकृत भएको थियो ।

सो विधेयक माथि मिति २०७६ भाद्र ०२ गते देखि छलफल प्रारम्भ गरिएको थियो र बैठकमा माननीय अर्थमन्त्रीज्यूले विधेयक प्रस्तुत गर्नु पर्नाको उद्देश्य र कारणका सम्बन्धमा स्पष्ट पार्नु भएपछि विधेयकमा संशोधनकर्ता माननीय सदस्यहरुले संशोधन सम्बन्धमा आ-आफ्नो धारणा राख्नुभएको थियो । मिति २०७६ भाद्र ०४ गते बसेको बैठकमा विधेयक माथि विस्तृत रूपमा छलफल भएको थियो । समितिको उक्त बैठकमा माननीय अर्थ मन्त्रीज्यू, अर्थ मन्त्रालयका सचिव, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका सचिव, राजश्व अनुसन्धान विभागका महानिर्देशक, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयका प्रतिनिधि, नेपाल उद्योग परिसंघ, नेपाल चेम्बर्स अफ कमर्स, घरेलु तथा साना उद्योग महासंघ, नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्स संस्था र भन्सार एजेन्ट महासंघ लगायतका सरोकारवाला पक्षहरु समेतको उपस्थितिमा छलफल भएको थियो । मिति २०७६ भाद्र ०८ गते बसेको बैठकमा नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका प्रतिनिधिहरूसँग छलफल गरि दफावार छलफल प्रारम्भ भएको थियो । त्यसैगरी भाद्र १० गते बसेको बैठकमा विधेयकमा दफावार छलफल भएको थियो र समितिको मिति २०७६ भाद्र १७ गतेको बैठकबाट “राजश्व चुहावट (अनुसन्धान र नियन्त्रण) (पहिलो संशोधन) विधेयक” मा आवश्यक परिमार्जन गरी देहायको निर्णय सहितको प्रतिवेदन सभामा पेश गर्ने भनी समितिको निर्णय गरे अनुसार यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

१. राजश्व चुहावट (अनुसन्धान तथा नियन्त्रण) ऐन , २०५२ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक (यस पछि "विधेयक" भनिएको) को दफा १ मा रहेको '२०७५' भन्ने अंकको सट्टा '२०७६' भन्ने अंक राख्ने ।

२. विधेयकको दफा २ को उपदफा (२) मा मूल ऐनको दफा २ को खण्ड (क१) को सट्टा राख्ने भनिएको खण्ड (क१)को सट्टा देहायको खण्ड (क१) राख्ने:-
 "(क१) "गैरकर" भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम लाग्ने शुल्क , दस्तुर, सेवा शुल्क, रोयल्टी, लाभांश, जरिबाना वा साँवा फिर्ता रकम सम्झनु पर्छ र सो शब्दले त्यस्तो रकममा लाग्ने ब्याज रकमलाई समेत जनाउँछ ।"
३. विधेयकको दफा २ को उपदफा (५) मा मूल ऐनको दफा २ को खण्ड (छ१) को सट्टा राख्ने भनिएको खण्ड (छ१) को,-
- (१) उपखण्ड (ङ) को ठाउँ ठाउँमा रहेका "मालबस्तु" भन्ने शब्द पछि रहेका "वा सेवा" भन्ने शब्दहरू झिकने ।
 - (२) उपखण्ड (च) मा रहेका "प्रदेश कानून तथा" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "प्रदेश कानून वा" भन्ने शब्दहरू र "कर तथा गैरकर , ब्याज, जरिबाना" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "कर , गैरकर, ब्याज वा जरिबाना" भन्ने शब्दहरू राख्ने ।
४. विधेयकको दफा ३ मा मूल ऐनको दफा ४ को सट्टा राख्ने भनिएको दफा ४ को,-
- (१) खण्ड (ख) मा रहेको "मालबस्तु" भन्ने शब्द पछि रहेका "वा सेवा" भन्ने शब्दहरू हटाउने ।
 - (२) खण्ड (ग) मा रहेको "कुनै बस्तु" भन्ने शब्द पछि रहेका "वा सेवा" भन्ने शब्दहरू हटाउने ।
 - (३) खण्ड (घ) मा रहेको "अनधिकार" भन्ने शब्दको सट्टा "अनाधिकार" भन्ने शब्दहरू राख्ने ।
 - (४) खण्ड (झ) मा रहेको "नियतले" भन्ने शब्द पछि "अन्य" भन्नेव शब्द थपी सोही खण्डमा रहेको "गरेमा" भन्ने शब्दको सट्टा "गरे वा गराएमा" भन्ने शब्दहरू राख्ने ।

(५) खण्ड (ज) मा रहेका "कारबाही गर्न" भन्ने शब्दहरू पछि "वा गराउन"
भन्ने शब्दहरू थप्ने ।

५. विधेयकको दफा ४ मा मूल ऐनको दफा ७क. को उपदफा (१) को सट्टा राखे
भनिएको उपदफा (१) मा रहेका "निजले खटाएको कुनै" भन्ने शब्दहरूको सट्टा
"निजले खटाएको अधिकृत स्तरको" भन्ने शब्दहरू राखे ।

६. विधेयकको दफा ६ को उपदफा (२) झिकी उपदफाक्रम मिलाउने ।

७. विधेयकको दफा ९ मा मूल ऐनको दफा १३क. को सट्टा राखे भनिएको दफा
१३क. को,-

(१) उपदफा (१) मा रहेका "र त्यस्तो कार्य भुल वा त्रुटीको कारण भएको
भए" भन्ने शब्दहरू झिकने,

(२) उपदफा (२) मा रहेका "राजश्व चुहावटको कसूरमा" भन्ने शब्दहरूको
सट्टा "राजश्व चुहावट भएको देखिएमा" भन्ने शब्दहरू राखौ र सोही
उपदफामा रहेका "वा त्यस्तो राजश्व निर्धारणमा भएको गल्ती वा त्रुटि
सच्याउन" भन्ने शब्दहरू झिकी सोही उपदफामा देहायको
प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थप्ने,

"तर जानाजान वा बदनियतपूर्वक राजश्व छल्ने नियतले कुनै कार्य
गरेमा यस ऐन बमोजिम मुद्दा चलाउनु पर्नेछ ।"

(३) उपदफा (२) पछि देहायको उपदफा (३) थपी उपदफाक्रम मिलाउने:-

"(३) उपदफा (२) बमोजिम लेखी आएमा सम्बन्धित संस्था वा
निकायले राजश्व निर्धारण गरी सोको जानकारी विभागलाई दिनु पर्नेछ
।"

(४) उपदफा (४) उपदफाक्रम मिलाउँदा कायम हुने उपदफा (५) मा रहेका
"उपदफा (३)" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "उपदफा (४)" भन्ने शब्दहरू
राखे ।

८. विधेयकको दफा १० को उपदफा (१) झिक्ने र साविकको उपदफा (२) मा मूल ऐनको दफा १३ग. को उपदफा (४क) मा संशोधन गर्ने भनिएको उपदफा (४क) को ठाउँ ठाउँमा रहेको "रुपैयाँ" भन्ने शब्दको सट्टा "रुपैयाँसम्म" भन्ने शब्दहरू राख्ने ।

९. विधेयकको दफा १५ मा मूल ऐनको दफा २३ को सट्टा राख्ने भनिएको दफा २३ को,-

(१) उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राख्ने:-

"(१) राजश्व चुहावटको कसुर गर्ने व्यक्तिबाट बिगो असुल वा जफत गरी त्यस्तो व्यक्तिलाई बिगोको शत प्रतिशत जरिवाना तथा कसुरको मात्रा अनुसार देहाय बमोजिमको कैद हुनेछ:-

(क) एक करोड रुपैयाँसम्मको बिगोमा एक महिनादेखि छ महिनासम्म कैद,

(ख) एक करोड रुपैयाँदेखि पाँच करोड रुपैयाँसम्मको बिगोमा छ महिनादेखि एक वर्षसम्म कैद,

(ग) पाँच करोड रुपैयाँदेखि दश करोड रुपैयाँसम्मको बिगोमा एक वर्षदेखि तीन वर्षसम्म कैद,

(घ) दश करोड रुपैयाँदेखि माथि जति सुकै बिगो भए पनि तीन वर्षदेखि पाँच वर्षसम्म कैद ।"

(२) उपदफा (३) झिकी त्यस पछिको उपदफाक्रम मिलाउने ।

(३) उपदफा (५) हाल कायम भएको उपदफा (४) मा रहेका "वा (३)" भन्ने शब्दहरू झिक्ने ।

१०. विधेयकको दफा २० मा मूल ऐनको दफा २९ को उपदफा (१) को सट्टा राख्ने भनिएको उपदफा (१) मा रहेका "दश प्रतिशत र अन्य मालवस्तुको हकमा बिस प्रतिशतले हुन आउने रकम बराबरको" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "दश प्रतिशत वा पचास लाख रुपैयाँ मध्ये जुन घटी हुन्छ सो बराबरको रकम र

अन्य मालबस्तुको हकमा बीस प्रतिशत वा पच्चीस लाख रुपैयाँ मध्ये जुन घटी हुन्छ सो बराबरको" भन्ने शब्दहरू राख्ने र सोही उपदफाको अन्त्यमा देहायको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थप्ने:-

"तर राष्ट्र सेवक तथा राष्ट्र सेवकका परिवारको सदस्यले सुराकी वापतको पुरस्कार पाउने छैन ।"

११. विधेयकको दफा २२ मा मूल ऐनको दफा ३२ को सट्टा राख्ने भनिएको दफा ३२ को,-
- (१) उपदफा (१) मा रहेका "निजको कागज गराई" भन्ने शब्दहरू झिक्ने ।
- (२) उपदफा (३) मा रहेका "रकम मात्र" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "रकम र फिर्ता पाउने ठहरेको रकमको दश प्रतिशत व्याज सहित" भन्ने शब्दहरू राख्ने ।
१२. विधेयकको दफा २३ मा मूल ऐनको दफा ३२क. को उपदफा (१) को सट्टा राख्ने भनिएको उपदफा (१) मा रहेका "पठाउन सक्नेछ" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "पठाउनेछ" भन्ने शब्द राख्ने ।
१३. विधेयकको दफा २४ मा मूल ऐनको दफा ३३ को सट्टा राख्ने भनिएको दफा ३३ को उपदफा (१) मा रहेका "सबै मालबस्तु ," भन्ने शब्दहरू झिक्ने र सोही उपदफामा रहेको "अन्य" भन्ने शब्द पछि "सबै" भन्ने शब्द थप्ने ।
१४. विधेयकको दफा २६ मा मूल ऐनको दफा ४०क. को सट्टा राख्ने भनिएको ४०क. को दफा शीर्षक सहित ठाउँ ठाउँमा रहेका "निर्देशिका , कार्यविधि, मापदण्ड वा दिग्दर्शन" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "निर्देशिका वा कार्यविधि" भन्ने शब्दहरू राख्ने ।